

Producten en activiteiten van programma R&V

Overzicht van de producten en activiteiten van het programma Risico's en verantwoordelijkheden (2011-2014) en van het daaraan voorafgaande verkennende project (2010). Veel van de genoemde producten zijn te vinden op de website van het programma: www.risicoregelreflex.nl

Handreikingen en kennisdocumenten

Tien gouden tips voor gemeentesecretarissen¹

Bestuurlijke tool box

- Bestuurlijk balanceren. Handreiking voor proportioneel omgaan met risico's en incidenten
- Bestuurlijk balanceren met risico's, incidenten en calamiteiten in de jeugdzorg
- Kennisdocument 'Inzichten uit publieksonderzoeken over risico's en verantwoordelijkheden'
- Kennisdocument 'Ongerust over onrust?'
- Kennisdocument 'Samen veiligheidsbeleid vormgeven. Een verkenning naar de interactie tussen bestuurders en burgers rond de omgang met risico's in de samenleving'
- Kennisdocument 'Bestuurlijke fragmentatie'

Onderzoek

F. Blanc, D. Macrae en G. Ottomofiore (2015), *Understanding and addressing the Risk Regulation Reflex. Lessons from international experience in dealing with risk, responsibility and regulation*

Royal Haskoning DHV (2014), *Risico's in perspectief. Risicovergelijking*

I. Pröpper, R. Smulders en B. Litjens (2014), *De risico-regelreflex ontleed*, Partners + Pröpper

I. Helsloot, A. Scholtens en N. Melssen (2014), *Risico's en gevaren in de jeugdzorg: Hoe kijken de bewoners er tegenaan?*, Crisislab

K. de Ridder en S. Reinders (2014) *Regulering, toezicht en de risico-regelreflex. Een bestuurskundig essay in het kader van het programma Risico's en verantwoordelijkheden*, Vakgroep Bestuursrecht en Bestuurskunde: Rijksuniversiteit Groningen

I. Helsloot, D. de Vries en N. Melssen (2014), *Risico's en gevaren in de Drechtsteden: Hoe kijken de bewoners er tegenaan?*, Crisislab

N. Melssen en E. Jongmans (2013), *De risico-regelreflex in de jeugdzorg? Verkennende analyse van de bestuurlijke valkuil van overreactie op risico's en incidenten in de jeugdzorg*, Ministerie van BZK

I. Helsloot, A. Schmidt en D. de Vries (2012), *Quick scan voorgenomen en staand rijksbeleid op proportionaliteit*, Crisislab

E. Bemer, S. Mulder en D. Verhue (2012), *Burgers over risico's en verantwoordelijkheden. Overall rapportage van drie fasen burgerparticipatie*, TNS-Nipo/Bureau Veldkamp

M. Trappenburg, M.J. Schiffelers, G. Pikker en L. van de Camp (2012), *De risico-regelreflex vanuit politiek perspectief: Verkennend onderzoek naar de meningen van Kamerleden over risico's en verantwoordelijkheden*, USBO Advies, Universiteit Utrecht

Wetenschappelijke publicaties

I. Helsloot en A. Scholtens (red.) (2015), *Krachten rond de risico-regelreflex beschreven en geïllustreerd in 27 voorbeelden*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers

¹ <http://www.gemeentesecretaris.nl/over-de-vqs/nieuws/1012/10-gouden-tips-voor-de-gemeentesecretaris>

Special in *Journal of Risk Research* (2014):

- D. Macrae, 'Managing a Political Crisis after a Disaster: How concern assessment can address the political aspects involved in framing a solution'
- C. Hesselbein, 'Finding the middle of the road: report on the International Conference on Risk and Responsibility'
- J. van Tol, 'Dutch Risk and Responsibility programme. Some research into citizens' views on a proportionate handling of risks and incidents'

I. Helsloot en J. van Tol (red.), *Nieuwe perspectieven bij het omgaan met risico's en verantwoordelijkheden*, Den Haag: Ministerie van BZK 2012:

- I. Helsloot en D. de Vries, 'Ontwikkeling, aard en omvang van disproportioneel veiligheidsbeleid'
- T. Gellweiler-Woeltjes, 'Interdepartementale verschillen in het risicobeleid'
- B. Melssen en M. Mekel, 'Het discours in media en politiek geanalyseerd in de casus treinongeval Amsterdam'
- M. van Eeten, L. Noordegraaf-Eelens, J. Ferket en M. Februari, 'Waarom burgers risico's accepteren en waarom politici dat niet zien'
- Helsloot, A. Scholtens, J. Groenendaal en A. Stapels, 'De Nederlandse burger nader verkend: nuchter mits geïnformeerd'
- R. Bakker, 'Instrumentele onderbouwing van rationele besluitvorming'
- A. Schmidt, casus Hoogspaningslijnen, Treinveiligheid, Voedselveiligheid – BSE en ESBL, Tijgermug

'Symposium on the Risk Regulation Reflex', in: *European Journal of Risk Regulation* (2012):

- M. Trappenburg en M.J. Schiffelers, 'How to escape the vicious circle: The challenges of the risk regulation reflex'
- M. van Eeten en F. Boudier, 'The diva and destiny: Can the voter be appeased with fatalism?'
- I. Helsloot en A. Schmidt, 'The intractable citizen and the single-minded risk expert. Mechanisms causing the Risk Regulation Reflex pointed out in the Dutch Risk and Responsibility programme'
- J. Hanekamp, J. Kwakman, R. Pieterman en P. Ricci, 'The administrative ordering of nature and society – precaution and food safety at the molecular and global level'
- F. Blanc, 'Moving Away From Total Control in Former Communist Countries – the RRR in inspections, and lessons learned from reforming them'
- A. Burgess en D. Macrae, 'An Experimental Offensive against the Mishandling of Risk in Society': Reflecting on the Pioneering Work of the Risk Regulation Advisory Council in the UK'
- J. van Tol, 'The Dutch Risk and Responsibility Programme'

J. van Tol, I. Helsloot en F. Mertens (red.), *Veiligheid boven alles? Essays over oorzaken en gevolgen van de risico-regelreflex*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2011.

- Artikelen van A. Brenninkmeijer, M. Trappenburg, M. Chavannes, T. Swierstra en E. Tonkens, M. van Eeten, F. Mertens, I. Helsloot, S. Webb, D. Macrae, F. Blanc, J. van Tol en 15 praktijkgevallen door J. van Buuren

Conferentiebundels

SDU, *Special Besturen met risico's* (2015)

Conferentiebundel '*Risico's en bestuur op maat*' over de rol en verantwoordelijkheid van de overheid bij het omgaan met risico's en incidenten (2014) Den Haag: Ministerie van BZK

Conferentiebundel *Dag van de Dilemma's en Oplossingen* (2012) Den Haag: Ministerie van BZK

Dialogen risico's en verantwoordelijkheden. Zestien bijeenkomsten met actoren in het risicolandschap, juni 2011 – oktober 2012 (2012), Den Haag: Ministerie van BZK

Rapport van het symposium 'De risico-regelreflex in het openbaar bestuur' (2011) Den Haag: Ministerie van BZK

Conferentiebundel *Dag van het Risico* (2010) Den Haag: Ministerie van BZK

Andere publicaties

M. Trappenburg (2015), *Remedies voor de risico-regelreflex in de jeugdzorg. Proportioneel omgaan met risico's en incidenten*

M. Februari (2014), *Veiligheid leeft niet bij veiligheid alleen*

I. Smeets (2014), *Onzichtbare gevaren en grote rampen*

J. van Tol (2014), 'Omgaan met de risico-regelreflex' in: P.B. Boorsma en A.E. Ronner (red.), *Jaarboek 2013*, Nationaal Netwerk Risicomanagement

Master scripties door stagiaires bij programma R&V

Eva de Kan (2014), *Wat maakt een 'succes casus' tot een succes? Een onderzoek naar de achterliggende factoren die invloed hebben op het komen tot een afgewogen oordeel naar aanleiding van een mogelijk risico of incident* (Radboud Universiteit Nijmegen)

Frank Tetteroo (2013), *Lokaal veiligheidsbeleid onder hoogspanning* (Radboud Universiteit Nijmegen)

Brahim Melssen (2012), *Het discours in media en politiek geanalyseerd in de casus treinongeval Amsterdam* (Radboud Universiteit Nijmegen)

Freya Newton (2012), *Omgangsvormen tussen de rijksoverheid en risicopartners bij de beheersing van veiligheidsrisico's* (VU)

Mark den Hollander (2012), *Brand Cellencomplex Schiphol-Oost. Onderzoek naar het verschijnsel van de risico-regelreflex* (VU)

Doede de Waij (2011), *De schijn van daadkracht? De waarde van de maatschappelijke kosten- en batenanalyse als bouwsteen voor een redelijk risicobeleid.* (VU)

Remco Roos (2011), *Reflexen of reflectie? Een onderzoek naar de omvang van de risico-regelreflex* (Universiteit Utrecht)

Maud Oomen (2011), *Omgaan met risico's - een kwestie van durven? Een vergelijkend onderzoek naar de manier van omgaan met risico's tussen drie ministeries in Nederland* (Universiteit Utrecht)

Trudy Tol (2010), *De Mexicaanse griep in Frankrijk, Nederland en België. Een vergelijkend onderzoek naar de invloed van de publieke opinie op het risicobeleid* (Universiteit Utrecht)

Korte films

Balans in risico's en verantwoordelijkheden. Omgaan met de risico-regelreflex (2015)

Omgaan met risico's en incidenten (2014)

Het risico van de risico-regelreflex in de jeugdzorg (2014)

Televisiefragmenten die de krachten rond de risico-regelreflex illustreren (2014)

Wij of zij? Een film over burgers, veiligheid en verantwoordelijkheid (2014)

Bestuurlijke patronen. Risico's, incidenten en bestuurlijke reacties (2014)

De risico-regelreflex (2013)

Goede voorbeelden (2012)

Killer Trees (2010)

Metroveiligheid (2010)

Filmverslagen van diverse conferenties

Beschikbaar in het Engels

- Film: *Risk and Responsibility Balancing* (2015)
- I. Helsloot, A. Scholtens (red.) (2015), *Forces around the Risk Regulation Reflex described and illustrated in 27 examples*
- K. de Ridder, S. Reinders (2014) *Regulation, Oversight and the Risk Regulation Reflex. An Essay in Public Administration in the Context of the Dutch Risk and Responsibility Programme* Groningen
- F. Blanc, D. Macrae en G. Ottomofiore (2015), *Understanding and addressing the Risk Regulation Reflex. Lessons from international experience in dealing with risk, responsibility and regulation*
- Film: *We or They? Citizens' Initiatives versus Risk Regulation Reflex* (2014)
- Jan van Tol, *Dealing with the Risk Regulation Reflex* (2014)
- Special in *Journal of Risk Research* (2014, 3 articles)
- 'Symposium on the Risk Regulation Reflex', in: *European Journal of Risk Regulation* (2012, 7 articles)
- Workshops, speeches by Ministers, draft towards position statement (2012)
- Jan van Tol, *The Risk Regulation Reflex in public administration. Summary of symposium 13 April 2011* (2011)
- Plan of approach Dutch Risk and Responsibility Programme (2011)
- Essays and case studies from *Veiligheid boven alles? Essays over oorzaken en gevolgen van de risico-regelreflex* (Safety above all? Essays on causes and effects of the risk-regulation reflex) 2011
- *Day of Risk Conference Proceedings*, including proceedings of Anglo-Dutch seminar and proceedings of informal international seminar (2010)

Conferenties, workshops en dialogen georganiseerd door programma R&V

Bestuurders

Dialogen en reflectiebijeenkomsten voor uitwisseling van ervaringen en toetsing van de inzichten van het programma.

- Presentatie en workshop wethouders Sociaal Domein G32, november 2014
- Drie workshops voor wethouders 'Het leven zit vol risico's. Verantwoordelijk voelen of zijn' (i.s.m. WHV), september-oktober 2014
- Dialoog met wethouders over participatie versus veiligheidsvoorschriften, september 2014
- Workshop voor burgemeesters en dijkgraven (i.s.m. NGB) 'Boegbeeld zonder valse beloften', april 2014
- Dialoog met bestuurdersnetwerk Drechtsteden: buitendijks wonen en wonen langs het spoor, januari 2014
- Plenair ochtendprogramma jaarcongres Wethoudersvereniging, november 2013
- Dialoog met wethouders over lokaal hoogspanningsbeleid, november 2013
- Bestuurdersbijeenkomst (met Rob), maart 2012

Volksvertegenwoordigers en journalisten

Dialogen en workshops over de politieke en journalistieke kijk op omgaan met risico's.

- Serie workshops Fontys Hogeschool Journalistiek, april-mei 2014
- Dialoog in gemeenteraad over jeugdzorg, Zaanstad februari 2014
- Dialoog in gemeenteraad over jeugdzorg, Zoetermeer juni 2014
- De risico-regelreflex vanuit politiek perspectief (met WRR), november 2011
- Bijeenkomst bij redactie en hoofdredactie NOS Nieuws, augustus 2012

Ambtenaren

Bespreking van eigen ervaringen en cases.

- Waterschap Zuiderzeeland, oktober 2014
- Masterclasses bij drie VNG Regiobijeenkomsten 'Huiselijk geweld en kindermishandeling', september 2014
- Workshop Drechtsteden: buitendijks wonen en wonen langs het spoor, maart 2014

- Interdepartementale workshop 'Verschillen in risicobeleid', oktober 2012
- Expertmeeting 'Juridische aspecten van de omgang door de overheid met risico's en incidenten', september 2012
- Zeven bijeenkomsten van de River groep (informele steun- en reflectiegroep op dg-niveau), 2011-2014
- Interdepartementale workshop 'Morele argumenten en veiligheid', september 2012
- Workshop rijksinspecties, maart 2012
- Workshop ministerie van BZK, november 2011
- Workshop ministerie van VenJ, november 2011
- Workshop ministerie van EL&I, november 2011
- Workshop ministerie van SZW, november 2011
- Workshop ministerie van IenM, oktober 2011
- Workshop ministerie van VWS, oktober 2011

Conferenties en symposia

Bijeenkomsten voor gemengd publiek van o.a. bestuurders, ambtenaren en wetenschappers.

- Besturen met risico's, januari 2015
- Risico en bestuur op maat, mei 2014
- Burger en risico, mei 2013
- Dag van de dilemma's en oplossingen, november 2012
- International seminar on Risk and Responsibility, Den Haag juni 2012
- Oogstbijeenkomst, december 2011
- Startconferentie, juni 2011
- Symposium 'De risico-regelreflex in het openbaar bestuur', april 2011
- Informal forum on Risks and Incidents, Den Haag mei 2010
- Dag van het Risico, mei 2010
- Anglo-Dutch seminar on Future Regulation: risk and responsibility, Londen februari 2010

Externe presentaties

- Wereldbank/IFC symposium, Vilnius januari 2015
- Better Regulation Delivery Office/World Bank conferentie 'Inspection Reform: Breaking Down Barriers to Trade and Investment', London september 2014
- OECD academic pre-conference 'Transparency and Stakeholder Engagement in Regulatory Policy', Den Haag juni 2014
- Key note speech Raadsledenprogramma 3D congres, Den Bosch mei 2014
- World Bank seminar 'Executive discretion and regulatory decision making. Issues and challenges in making regulation more effective', Den Haag december 2013
- Nationaal Netwerk Risicomanagement, Utrecht december 2013
- G-32 bijeenkomst 'Risicomanagement in de Jeugdzorg', Utrecht november 2013
- Gemeente Utrecht 'Jij maakt Utrecht festival', Utrecht november 2013
- Wereldbank/IFC studiereis delegatie Kirgizië, Den Haag juni 2013
- Presentatie op jaarcongres Vereniging van gemeentesecretarissen juni 2013
- Society for Risk Analysis congres 'Risk Analysis: Advancing Analysis', San Fransisco december 2012
- Instituut Fysieke Veiligheid conferentie 'Voorbereid op zelfredzaamheid', Houten november 2012
- Society for Risk Analysis Europe congres 'Risk and Society: Decisions & Responsibilities', Zürich juni 2012
- Wereldbank/IFC studiereis delegatie Azerbeidjan, Den Haag april 2012
- Landelijk congres der bestuurskunde 'RisicoRijk: risico (in)tolerant Nederland', Delft mei 2011
- UN Economic Commission for Europe, congres 'Twentieth session Working Party on Regulatory Cooperation and Standardization Policies', Genève november 2010
- OECD conferentie 'Regulatory Policy: Towards a new Agenda', Parijs oktober 2010
- Festival Bestuurskunde 'Mediageniek bestuur', Hilversum februari 2010